

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E - 35

PREHLAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie október 2013

III. senát

Nálezy:

spisová značka	III. ÚS 46/2013
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	3. septembra 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ namietal porušenie označených práv postupom a uznesením krajského súdu.</p> <p>V sťažnosti doručenej ústavnému súdu sťažovateľ identifikuje ústavne relevantné vady napadnutého rozhodnutia krajského súdu v tom, že:</p> <p>«a/ nevidel príčinnú súvislosť medzi trestným stíhaním s väzbou a nemožnosťou sa zamestnať vo svojom povolani – výkon bezpečnostnej služby – čo je absurdné, rovnako ako vedenie faktúry v účtovníctve, keď sa zaplatila,</p> <p>b/ svojvoľne uzavrel, že mu okresný súd priznal stratu na zárobku aj za dobu, keď bol zamestnaný, pretože za r. 2001 mu bola priznaná iba za 7 mesiacov /5 mesiacov pracoval/ po 4.920 Sk minimálnej mzdy, za r. 2003 8 mesiacov /4 mesiace pracoval/ po 6.080 Sk minimálnej mzdy, v r. 2005 za 6 mesiacov /6m. pracoval/ po 6.900 Sk minimálnej mzdy, za rok 2006 mu súd nič nepriznal, v r. 2007 mu náhradu priznal iba za 3 mesiace /9m. pracoval/ po 8.100 Sk minimálnej mzdy a za rok 2008 za 7 mesiacov po 8.100 Sk minimálnej mzdy; z toho vyplýva, že skutkový a právny záver krajského súdu je v priamom rozpore so skutočnosťou,</p> <p>c/ hoci podľa § 120 ods. 3 OSP súd si osvojil skutkové zistenia založené na zhodnom tvrdení účastníkov a podľa § 121 OSP netreba dokazovať skutočnosti všeobecne známe a vyplývajúce z platných právnych predpisov /iura novit curia/, na základe čoho okresný súd mohol vychádzať „z výpočtu žalobcu“, týkajúceho sa nespornej skutočnosti, kedy nepracoval /medzi účastníkmi to nebolo sporné/ a výšky minimálnej mzdy podľa príslušných právnych predpisov..., ale krajský súd uzatvára, že okresný súd „neuvádza ani minimálnu mzdu... čo ho viedlo k takému postupu“,</p> <p>d/ arbitrárne konštatoval, že okresný súd neodôvodnil výšku nemajetkovej ujmy, hoci z rozsudku okresného súdu vyplýva opak /vid' poukaz na rozhodnutia ESLP, rozsudok NS SR ap./,</p> <p>e/ svojvoľne vyložil ust. § 517 ods. 1, 2 Obč. zák., keď v uznesení z 20.6.2010... uviedol, že „ak sa domáha náhrady škody žalobou, dňom požiadania je deň nasledujúci po podaní žaloby... úroky z omeškania priznať v lehote 3 dni od doručenia žaloby subjektu, ktorý má plniť...“ a v napadnutom uznesení len skonštatoval, že „pri priznaní úrokov z omeškania nevychádzal z predchádzajúceho rozhodnutia“, hoci okresný súd veľmi správne poukázal na splatnosť nároku uplatneného už v žiadosti podľa § 10 zákona č. 58/1969 Zb. a nie až v žalobe, podopretého relevantnou judikatúrou, ktorú odvolací súd ignoroval.»</p> <p>Ďalej sťažovateľ proti postupu krajského súdu namietal, že „ak mal za to, že okresný súd vec nesprávne právne posúdil, bolo povinnosťou krajského súdu</p>

PREHLAD Č. III/10/2013

	<p><i>napadnuté rozhodnutie zmeniť a sťažovateľovi priznať len ten nárok, ktorý mu podľa platného práva patril. Ignorovanie uvedenej zásady – a už druhýkrát – má za následok jednak porušenie čl. 13 Dohovoru, ale najmä čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, teda porušenie práva na fair proces v jeho časovej dimenzii, lebo doba, o ktorú sa predlžuje súdne konanie po kasačnom rozhodnutí, je dobou zakladajúcou zbytočné prietahy v súdnom konaní pričítateľné na vrub odvolacieho súdu, a to v tak citlivej kauze, akou je odškodnenie nevinne väzneného, 10 rokov trestne stíhaného a nakoniec aj odsúdeného občana, ktorá trvá bezmála 13 rokov“</i></p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Samotné napadnuté uznesenie (teda odhladiac od jeho procesného vplyvu na ďalší priebeh konania daného záväznosťou vysloveného právneho názoru) je spôsobilé byť predmetom prieskumu zo strany ústavného súdu, pretože niet pochyb, že i uznesenie odvolacieho súdu, ktorým sa konanie vo veci samej právoplatne nekončí, musí spĺňať požiadavky plynúce z viacerých čiastkových aspektov základného práva na súdnu ochranu či práva na spravodlivé súdne konanie. Aj rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa prvostupňové rozhodnutie zrušuje a vec sa vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, musí napríklad dosahovať takú kvalitu odôvodnenia, aká naň z čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj z čl. 6 ods. 1 dohovoru plynie, jeho enunciat musí mať potrebný právny základ v ustanoveniach procesného práva, ako aj náležitú oporu v odôvodnení, a podobne. Nerešpektovanie príkladom menovaných požiadaviek by pri neskoršom ústavno-súdnom prieskume meritórnych rozhodnutí všeobecných súdov vo veci samej už nebolo napravitel'né.</p> <p>Sťažnostné námietky prednesené v odôvodnení sťažnosti prevažne smerujú k nesprávnemu právnemu hodnoteniu veci zo strany krajského súdu. Sťažovateľ v svojej sťažnosti namieta, že krajský súd „nevidel príčinnú súvislosť medzi trestným stíhaním s väzbou a nemožnosťou sa zamestnať vo svojom povolani“, „svojvoľne uzavrel, že mu okresný súd priznal stratu na zárobku aj za dobu, keď bol zamestnaný“, kritizuje tiež, že krajský súd nedostatočne rešpektoval zásadu „iura novit curia“, keď vyžadoval od okresného súdu, aby v odôvodnení svojho rozsudku presne špecifikoval minimálnu mzdu v rozhodnom období, „arbitrárne konštatoval, že okresný súd neodôvodnil výšku nemajetkovej ujmy“ a „svojvoľne vyložil ust. § 517 ods. 1, 2 Obč. zák.“.</p> <p>Z uvedeného vyplýva, že pokiaľ ide o námietky uvedené v bodoch označených ako písm. a), b) a e), dotýkajú sa bez akýchkoľvek pochybností právneho hodnotenia vo veci zisteného skutkového stavu. Podľa názoru ústavného súdu v aktuálnom procesnom štádiu konania pred všeobecnými súdmi (meritórny rozsudok je právoplatne zrušený a vec je vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie) neprichádza pri rešpektovaní čl. 127 ods. 1 ústavy zasahovanie do nesúladu panujúceho medzi okresným súdom a krajským súdom v otázke právneho hodnotenia ustálených skutkových okolností prostredníctvom ústavno-súdneho prieskumu do úvahy.</p> <p>Krajský súd v napadnutom uznesení vyslovil pre okresný súd záväzný právny názor (§ 226 OSP). Aj v prípade, ak by po právoplatnom ukončení konania pred všeobecnými súdmi vo veci samej ústavný súd pri meritórnom prerokovaní neskôr podanej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy dospel k záveru, že niektorý z právnych názorov formulovaných v napadnutom uznesení krajského súdu a rešpektovaných v ďalších fázach konania okresným súdom a neskôr pri rozhodovaní o odvolaní aj krajským súdom nespĺňa požiadavky plynúce pre sťažovateľa zo základných práv a slobôd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, nevyučuje to kladné rozhodnutie o takej neskôr podanej sťažnosti.</p> <p>Ústavný súd totiž nie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným v jeho zrušujúcom uznesení, ktorým sa vec vracia na ďalšie konanie okresnému súdu. Súčasne, ak by sa obrana všeobecných súdov v konaní o neskôr podanej sťažnosti sťažovateľa odvíjala od poukazu na povinnosť prvostupňového súdu rešpektovať vyslovený, hoci ústavne nesúladný právny názor súdu odvolacieho, nebráni to ústavnému súdu vysloviť porušenie základných práv sťažovateľa.</p> <p>Pre odvolací súd totiž nevyplýva z § 226 OSP jeho viazanosť vlastným právnym názorom. Teda odvolací súd svoj skorší záväzný právny názor môže (napríklad aj pod vplyvom záväzného právneho názoru ústavného súdu vysloveného v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy) zmeniť. Potvrďuje to aj súdna judikatúra, podľa ktorej odvolací súd nepostupuje v rozpore s procesnými predpismi, ak svoj predchádzajúci vo veci vyslovený právny názor zmení a potvrdí také rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým tento jeho</p>

skorší právny názor nerešpektoval.

Najvyšší súd Českej republiky uviedol, že aj keď zmena skoršieho, pre súd prvého stupňa záväzného právneho názoru odvolacieho súdu, je v zásade nežiaduca, nemožno ju považovať za nepatričnú, predovšetkým s ohľadom na ústavnoprávny princíp nezávislosti sudcu, ktorý je vo všeobecnosti viazaný len zákonom... Opodstatneným dôvodom odlišného právneho názoru môže byť okrem iného ovplyvnenie praxe nižších súdov judikatúrou najvyššieho súdu alebo ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavnému súdu jeho postavenie ochrancu ústavnosti oddeleného od sústavy všeobecného súdnictva neumožňuje skúmať námietky sťažovateľa formulované v sťažnosti v bodoch označených ako písm. a), b, a e) v štádiu po vrátení veci krajským súdom okresnému súdu na ďalšie konanie. Tieto námietky sa totiž koncentrujú výlučne na problém právneho posúdenia dosiaľ právoplatne nerozhodnutej veci prerokovávanej pred okresným súdom a krajským súdom, pričom systém odvolania ako opravného prostriedku v civilnom sporovom konaní nekladie ústavnému súdu žiadne prekážky pre meritórny prieskum predmetných námietok po právoplatnom ukončení konania o sťažovateľovej žalobe v rámci konania o neskôr podanej sťažnosti.

Sťažovateľ formuluje námietky, ktoré sa svojou podstatou orientujú na problém posúdenia dostatočnosti odôvodnenia prvostupňového rozsudku. Kým sťažovateľ je toho názoru, že okresný súd svoj meritórny rozsudok odôvodnil v súlade s § 157 ods. 2 OSP, krajský súd zastáva opačný názor.

V predstretých námietkach nachádzajú podľa názoru ústavného súdu spoločného menovateľa dva zorné uhly pohľadu. Ide o nepopierateľné oprávnenie odvolacieho súdu zhodnotiť dostatočnosť odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia, s ktorým však súčasne koreluje povinnosť odvolacieho súdu vysvetliť svoje prípadné výhrady ku kvalite odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia.

Myšlienková línia uvažovania ústavného súdu takto ústi do požiadavky, aby v potrebnej kvalite bola odôvodnená aj kritika odvolacieho súdu na adresu kvality odôvodnenia súdu prvého stupňa. V podstate ide o lapidárnu úlohu, aby aj odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorým sa prvostupňové meritórne rozhodnutie zrušuje a vec sa vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, splnilo požiadavky plynúce na jeho kvalitu z čl. 46 ods. 1 ústavy či z čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Odôvodnenosť vyslovenej požiadavky podčiarkuje okrem iného i samotná zásada viazanosti prvostupňového súdu právnym názorom súdu odvolacieho. Ak je totiž súd prvého stupňa povinný rešpektovať v ďalšom konaní právny názor odvolacieho súdu o nedostatočnosti svojho skoršieho meritórneho rozhodnutia, potom je odôvodnené od odvolacieho súdu očakávať náležité sformulovanie dostatočne konkrétnych inštrukcií o potrebe nedostatočné odôvodnenie na prvom stupni doplniť, vysvetliť či bližšie konkretizovať.

I stabilizovaná judikatúra súdov zastáva názor, podľa ktorého ak má byť súd prvého stupňa skutočne viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, musí odvolací súd v odôvodnení svojho zrušujúceho uznesenia zreteľne uviesť, z akého právneho názoru vychádzal. Z právneho názoru odvolacieho súdu musí byť súdu prvého stupňa zrejmé, v čom spočíva naplnenie zrušovacích dôvodov..., hlavne v čom spočívajú nedostatky dokazovania, skutkových zistení a skutkových záverov alebo prečo bolo právne posúdenie veci chybné. Súd prvého stupňa je viazaný len takým právnym názorom, ktorý bol skutočným základom zrušovacieho uznesenia odvolacieho súdu.

Sťažovateľ kritizuje názor krajského súdu, podľa ktorého „*okresný súd prevzal výpočet žalobcu, ktorý vyčíslil stratu na zárobku od roku 1999 do roku 2008, v ktorom období nebol zamestnaný a vznikol mu tak ušlý zisk, pričom v dôvodoch rozhodnutia neuvádza ani výšku minimálnej mzdy, neuvádza, na základe akých dôkazov, prečo uznal uplatnený nárok za dôvodný, čo ho viedlo k takému postupu*“.

Podľa názoru ústavného súdu kritika citovaných dôvodov predstretých okresným súdom nie je krajským súdom dostatočne odôvodnená. Ústavný súd v žiadnom prípade neupiera krajskému súdu právo vyhodnotiť ako nedostatočné odôvodnenie, ktoré sa účastníkovi konania môže javiť ako postačujúce. No ak okresný súd hoci stručne, ale dostatočne zrozumiteľne vysvetlil, že skutkové okolnosti kauzy neumožňujú exaktne stanoviť mieru kauzality medzi faktom trestného stíhania sťažovateľa (mimo období väzby a výkonu trestu odňatia slobody) a jeho neschopnosťou zamestnať sa, a preto bolo potrebné rozhodnúť na podklade diskrecie, potom odvolací súd má plné právo označiť takýto dôvod za nedostatočný, no súčasne musí s potrebnou mierou konkrétnosti uviesť

druhovo vymedzené argumenty, ktoré má okresný súd pri opätovnom koncipovaní odôvodnenia svojho meritórneho rozhodnutia doplniť.

Pri podobe odôvodnenia rozsudku okresného súdu určite neobstojí kritika krajského súdu založená iba na všeobecne ladenom konštatovaní, že okresný súd mal uviesť „na základe akých dôkazov, prečo uznal uplatnený nárok za dôvodný, čo ho viedlo k takému postupu“. Takto formulovaný záväzný právny názor je pre okresný súd objektívne len ťažko rešpektovateľný a ani sťažovateľ ako účastník konania z neho nemôže zistiť konkrétne dôvody, pre ktoré bolo potrebné rozsudok okresného súdu zrušiť.

Súhrnne tak ústavný súd dospel k záveru, že odôvodnenie napadnutého zrušujúceho uznesenia krajského súdu nespĺňa požiadavky plynúce na kvalitu odôvodnenia rozhodnutí všeobecných súdov zo základného práva na súdnu ochranu a z práva na spravodlivé súdne konanie. Uvedená kritika ústavného súdu sa týka časti odôvodnenia, v ktorej krajský súd vytyka okresnému súdu nedostatočné odôvodnenie meritórneho rozsudku v otázke ustálenia požadovaného ušlého zisku spočívajúceho v strate na zárobku počas trestného stíhania sťažovateľa, ako aj časti, v ktorej krajský súd konštatoval nedostatočné odôvodnenie meritórneho rozsudku pri priznávaní nemajetkovej ujmy sťažovateľovi.

V relácii na zistenú kvalitu odôvodnenia meritórneho rozsudku okresného súdu, ktorý krajský súd napadnutým uznesením zrušil, ústavný súd konštatuje, že dôvody, na ktorých krajský súd založil svoje výhrady voči odôvodneniu prvostupňového rozhodnutia, nie sú dostatočne konkrétne a sťažovateľovi ako účastníkovi konania nedávajú odpoveď na otázku, prečo bolo zo strany krajského súdu potrebné rozhodnúť opätovným zrušením meritórneho rozsudku a vrátením veci na ďalšie konanie.

Aj rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým tento zrušuje preskúmané rozhodnutie súdu prvého stupňa vo veci samej, musí v odôvodnení spĺňať požiadavky kvality dané základným právom účastníka konania na súdnu ochranu i jeho právom na spravodlivé súdne konanie.

Odvolaciemu súdu nemožno uprieť právo na vlastnú predstavu o podobe odôvodnenia rozhodnutia v merite, avšak miera potrebnej konkrétosti odôvodnenia zrušujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu nie je determinovaná len konkrétnosťou odvolacích dôvodov, ale aj konkrétnosťou kritizovaného odôvodnenia zrušovaného prvostupňového rozhodnutia vo veci samej. Inými slovami, zistenej konkrétnosti a detailnosti odôvodnenia prvostupňového meritórneho rozsudku musí zodpovedať náležitá konkrétnosť a detailnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorým tento pristúpi k zrušeniu rozhodnutia súdu prvého stupňa vo veci samej.

V opačnom prípade totiž odôvodnenie zrušujúceho rozhodnutia nedáva účastníkovi konania dostatočnú odpoveď na otázku priamo súvisiacu s poskytovanou súdnou ochranou, a to je otázka, prečo odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa vo veci samej zrušil, vrátil mu vec na ďalšie konanie, a tým oddialil nastolenie právnej istoty o riešení sporu tvoriaceho predmet konania pred všeobecnými súdmi.

Keďže krajský súd v napadnutom zrušujúcom uznesení z uvedených dôvodov formulované požiadavky nerešpektoval, bolo potrebné vysloviť porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu i jeho práva na spravodlivé súdne konanie.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti predniesol i námietku, ktorá sa týka procesnej stránky spôsobu rozhodnutia zvoleného krajským súdom. Sťažovateľ zdôrazňuje apelačný charakter odvolania ako riadneho opravného prostriedku podľa Občianskeho súdneho poriadku, ktorý „umožňuje preskúmať rozhodnutie okresného súdu po stránke skutkovej i právnej a meritórne rozhodnúť. Preto zrušenie napadnutého rozhodnutia odvolacím súdom by malo byť len výnimočným rozhodnutím; ak mal za to, že okresný súd vec nesprávne právne posúdil, bolo povinnosťou krajského súdu napadnuté rozhodnutie zmeniť...“.

Ústavný súd nespochybňuje, že voľba spôsobu rozhodnutia o odvolaní nemôže byť vecou voľnej úvahy odvolacieho súdu, čo vyžaduje koncept právnej regulácie zakotvený v § 219 – § 221 OSP, ktorý prostredníctvom už judikovanej požiadavky na súlad postupu všeobecného súdu s ustanoveniami procesného práva otvára cestu aj do sféry základného práva na súdnu ochranu. Ak totiž všeobecný súd koná v rozpore s procesno-právnymi predpismi upravujúcimi postupy v súdnom konaní, môže dôjsť k porušeniu základného práva na súdnu ochranu i práva na spravodlivé súdne konanie.

Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu

	<p>zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na spravodlivé súdne konanie zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením krajského súdu vo výroku, ktorým zrušil rozsudok okresného súdu, porušené boli.</p> <p><u>Uznesenie krajského súdu vo výroku o zrušení rozsudku okresného súdu a vrátení veci okresnému súdu na ďalšie konanie zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Vo zvyšnej časti sťažnosti sťažovateľa nevyhovuje.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	Ústavný súd SR: II. ÚS 105/09, I. ÚS 214/09, IV. ÚS 23/05, II. ÚS 285/2010, II. ÚS 387/2010, III. ÚS 508/2011, IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04, II. ÚS 122/05, Najvyšší súd ČR: 28 Cdo 3342/2007, 22 Cdo 1349/2006, 30 Cdo 4616/2009

spisová značka	III. ÚS 259/2013
sudca spravodajca	Lubomír Dobřík
druh konania	čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	2. októbra 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	<p>čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky</p> <p>čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky</p> <p>čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p> <p>čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľka namietala porušenie označených práv uznesením najvyššieho súdu.</p> <p>Sťažovateľka v sťažnosti uviedla:</p> <p>«Sťažovateľ - ako oprávnená osoba v zmysle ustanovenia § 2 ods. 2 zák. č. 161/2005 Z. z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam (ďalej aj iba „zákon“) - uplatnil žalobou ... svoj nárok na vydanie veci - navrátenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré sa nachádzajú v katastrálnom území L. a sú evidované a zapísané na Katastrálnom úrade v K., Správe katastra S., na liste vlastníctva č. 29 ako pozemky parc. č. 3664/1 - lesné pozemky o výmere 3 ha 4874 m², parc. č. 3664/3 - lesné pozemky o výmere 134 m², parc. č. 3664/4 - lesné pozemky o výmere 152 m², parc. č. 3664/6 - lesné pozemky o výmere 134 m², parc. č. 3664/7 - lesné pozemky o výmere 134 m², parc. č. 3702/1 - lesné pozemky o výmere 135 ha 8173 m², parc. č. 3702/3 - lesné pozemky o výmere 29 ha 7434 m², parc. č. 3709 - lesné pozemky o výmere 3 ha 5423 m², parc. č. 3710/1 - lesné pozemky o výmere 322 ha 3648 m², parc. č. 3753 - lesné pozemky o výmere 888 m² a parc. č. 3754 - lesné pozemky o výmere 550 m² (ďalej spolu iba „nehnuteľnosti“), a to voči povinnej osobe podľa § 4 zákona, subjektu L., štátny podnik, B., zapísaný v Obchodnom registri okresného súdu... (ďalej iba „L.“ alebo „štátny podnik“).</p> <p>Podaniu žaloby podľa požiadavky ust. § 5 ods. 1 zákona predchádzalo uskutočnenie písomnej výzvy na uzatvorenie dohody o vydaní nehnuteľnej veci. Sťažovateľ tak najprv učinil listom zo dňa 30. 05. 2005. Avšak tento list okrem toho že mal formálne i obsahové nedostatky, bol adresovaný a dňa 14. 06. 2005 doručený nesprávnejmu subjektu, a to L., š. p., Odštepný závod P., P. (ďalej iba „odštepný závod“). Uvedený list sa do sféry povinnej osoby - štátneho podniku - preukázateľne dostal najskôr až dňom 27. 9. 2005.</p> <p>Sťažovateľ za účelom splnenia zákonnej povinnosti výzvou ozn. č. 160/06 zo dňa 26. 01. 2006, povinnej osobe doručenej dňa 27. 01. 2006 spolu s prílohami, plne v súlade s požiadavkami ust. § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka na určitost' a zrozumiteľnosť právneho úkonu, uplatnil nárok na vydanie nehnuteľností od povinnej osoby – L.</p> <p>Z rozsudku Krajského súdu ... v spojení s rozsudkom Okresného súdu..., ktorým súdy uložili žalovanému vydať nehnuteľnosti sťažovateľovi, vyplýva, že žaloba bola podaná oprávnenou osobou, včas a nehnuteľnosti boli sťažovateľovi bez vyplatenia náhrady odňaté postupom podľa zákona č. 142/1947 Zb. o revízii prvej pozemkovej reformy, preto súdy rozhodli o vydaní nehnuteľností sťažovateľovi.</p> <p>Následne, Najvyšší súd SR v konaní o mimoriadnom dovolaní Generálneho prokurátora SR proti citovaným rozsudkom nižších súdov uznesením ... zrušil rozsudok</p>

	<p><i>Krajského súdu ... ako aj rozsudok Okresného súdu ... a vec vrátil na ďalšie konanie Okresnému súdu....</i></p> <p><i>Najvyšší súd SR, v inak neodôvodnenom rozhodnutí, vyslovil, že subjekt L., štátny podnik, Odštepny závod P. „bol oprávnený na prevzatie výzvy oprávnenej osoby ohľadne vydania nehnuteľností v k. ú. L.“ (str. 8 rozhodnutia). Ďalej z toho odvodil, že výzva oprávnenej osoby (B.) doručená 14. 06. 2005 L., š. p., Odštepnému závodu P. je riadnou zákonnou výzvou na vydanie nehnuteľností, následná výzva doručená 27. 01. 2006 L., š. p. mala byť bezpredmetná, a preto žaloba na vydanie nehnuteľností doručená Okresnému súdu dňa 13. 07. 2006 mala byť podaná až po uplynutí zákonom stanovenej 12 mesačnej lehoty, čím právo oprávnenej osoby na vydanie nehnuteľností v zmysle § 5 ods. 3 zák. č. 161/2005 Z. z. zaniklo (došlo k jeho preklúzii).</i></p> <p><i>Proti citovanému uzneseniu Najvyššieho súdu SR podáva sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť.</i></p> <p><i>Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ... bolo porušené</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorý bol vyhlásený pod č. 209/1992 Zb. (ďalej iba „Dohovor“) a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, tým, že</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>neboli splnené procesné podmienky pre prípustnosť mimoriadneho dovolania podľa ustanovení OSP a súd vec meritorne prejednával;</i> • <i>súd založil rozhodnutie na arbitrárnosti, keďže nedostatočne a nepresvedčivo odôvodnil (resp. neodôvodnil) výrok uznesenia, čo-do:</i> <ul style="list-style-type: none"> - <i>otázky splnenia podmienok prípustnosti mimoriadneho dovolania podľa § 243e OSP;</i> - <i>otázky či a prečo považuje odštepny závod za povinnú osobu podľa zákona, resp. z čoho má vyplývať jej oprávnenie byť adresátom výzvy na uzatvorenie dohody;</i> - <i>otázky vysporiadania sa prakticky s celou právnou argumentáciou sťažovateľa, ktorú uvádzal vo svojom vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu Generálneho prokurátora, čím zároveň súd porušil aj inherentne obsiahnutý procesný princíp „rovnosti zbraní“ účastníkov konania a ich práva na nestranné konanie a rozhodovanie súdu;</i> • <i>súd založil rozhodnutie nie na zákone, ale svojvôli, keď vec nesprávne právne posúdil a ignoroval aplikáciu konkrétnych ustanovení (ktoré sťažovateľ navyše namieta) najmä pokiaľ ide o otázku „povinné osoby“ podľa zákona a oprávnenia konať za povinnú osobu.</i> - <i>právo sťažovateľa vlastníť majetok a právo na ochranu pred neoprávneným zásahom do vlastníckeho práva a nezákonným vyvlastnením vyplývajúce z čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru a čl. 20 ods. 1, 4 a 5 Ústavy SR, tým, že</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>bez materiálneho právneho základu opätovne spôsobil sťažovateľovi odňatie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v prospech štátu, a zároveň legalizoval desaťročia trvajúci stav krivdy na vlastníckych právach cirkvi.</i> <p><i>Z týchto dôvodov má Ústavný súd Slovenskej republiky v zmysle čl. 127 ods. 1 Ústavy SR právomoc konať o tejto ústavnej sťažnosti.»</i></p> <p><i>Predmetom posudzovanej sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľky vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu uznesením najvyššieho súdu, ktorým na základe mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora zrušil (potvrdzujúci) rozsudok krajského súdu a rozsudok okresného súdu, na základe ktorého bol štátny podnik L., š. p., B. (ďalej len „žalovaný“), zaviazaný vydať sťažovateľke nehnuteľnosti, vrátenie ktorých si uplatnila v reštitučnom konaní podľa zákona č. 161/2005 Z. z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam (ďalej len „zákon č. 161/2005 Z. z.“).</i></p> <p><i>Sťažovateľka v sťažnosti rozsiahlo argumentuje proti právnemu záveru najvyššieho súdu o prípustnosti mimoriadneho dovolania, ktorý viedol k zrušeniu už citovaných rozhodnutí všeobecných súdov, a to najmä z dôvodu, že účastník konania, t. j. žalovaný, v prospech ktorého bolo mimoriadne dovolanie podané, pred podaním podnetu generálnemu prokurátorovi nevyužil jemu dostupný opravný prostriedok – dovolanie, ktorým by sa domáhal ochrany svojich práv, resp. právom chránených záujmov.</i></p>
ratio decidendi	<p>Najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí k otázke prípustnosti a ústavnej akceptovateľnosti inštitútu mimoriadneho dovolania uviedol:</p>

„V predmetnom konaní nebolo sporné, že oprávnená osoba výzvou z 30. mája 2005, adresovanou L., štátny podnik..., Banská Bystrica a doručenou 4. júna 2005 L. Odštepny závod Prešov v zákonom určenej lehote vyzvala povinnú osobu na vydanie nehnuteľností nachádzajúcich sa na území národných prírodných rezervácií Prielom Hornádu a Kysel v k. ú. Letanovce. Žalovaný (L., štátny podnik v Banskej Bystrici) na výzvu reagoval listom zo 14. decembra 2005 a to nesúhlasom s vydaním požadovaných nehnuteľností.

Odštepny závod Prešov (ktorého sa predmetná vec týkala) bol v rozhodnom čase zapísaný v obchodnom registri. Zo zápisu v obchodnom registri vyplýva oprávnenie vedúceho odštepneho závodu robiť právne úkony týkajúce sa odštepneho závodu. Nerobi ich však v mene odštepneho závodu, ale v mene subjektu, ktorého je organizačnou jednotkou aj v mene štátneho podniku...

Z vyššie uvedeného vyplýva, že Odštepny závod Prešov bol oprávnený na prevzatie výzvy oprávnenej osoby ohľadne vydania nehnuteľností v k. ú. Letanovce.

Následne druhá výzva oprávnenej osoby bola z tohto dôvodu bezpredmetná. Žalobkyňa – oprávnená osoba si svoj nárok na súde uplatnila až dňom podania žaloby na Okresnom súde..., t. j. 13. júla 2006, teda po uplynutí zákonom stanovenej 12 mesačnej lehoty od doručenia vyššie uvedenej výzvy (doručenej 14. júna 2005).

Tým, že súdy z tohto aspektu neposudzovali skutkový stav veci v nadväznosti k právnej stránke veci, došlo vo vzťahu k uvedenému nesprávnemu právnemu posúdeniu veci k inej vade v konaní, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci v zmysle § 243f ods. 1 písm. b) O. s. p. Na takúto inú vadu je dovolací súd povinný prihliadať aj z úradnej povinnosti (§ 242 ods. 1 O. s. p.), nie je preto rozhodujúce, či bol tento dovolací dôvod v mimoriadnom dovolaní generálnym prokurátorom uplatnený alebo nie. Generálny prokurátor Slovenskej republiky preto dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e O. s. p. v spojení s § 243f ods. 1 O. s. p., keďže to vyžadovala ochrana práv a ním chránených záujmov účastníkov konania a túto nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.“

Pre účely posúdenia komplexnosti daného prípadu ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že generálny prokurátor podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e ods. 1 OSP výlučne z toho dôvodu, že rozhodnutia všeobecných súdov (t. j. rozsudky okresného súdu a krajského súdu) spočívajú v nesprávnom právnom posúdení veci [§ 243 ods. 1 písm. f) OSP], ktoré videl v tom, že tieto súdy „nesprávne nepovažovali prvú výzvu žalobcu z 30. mája 2005, doručenú L., odštepnému závodu P. dňa 14. júna 2005 za doručenie výzvy povinnej osobe a následne nesprávne určili začiatok plynutia 12-mesačnej lehoty na uplatnenie práva žalobcom...“. Z obsahu spisu okresného súdu vyplýva, že obe námietky – t. j. ako námietku uplynutia prekluzívnej lehoty podľa § 5 ods. 3 zákona č. 161/2005 Z. z., tak aj námietku nedostatku svojej pasívnej vecnej legitímácie – vzniesol žalovaný už v konaní pred okresným súdom a následne ich zopakoval v odvolacom konaní, ako aj v opakovanom podnete, na základe ktorého generálny prokurátor podal mimoriadne dovolanie.

Podľa § 243e ods. 1 OSP ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon (§ 243f), a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie.

Prax ukázala, že judikatúra ústavného súdu zaoberajúca sa problematikou prípustnosti mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora sa premietla aj do rozhodovania najvyššieho súdu o ne/splnení všeobecných procesných podmienok na a podanie mimoriadneho generálnym prokurátorom.

Preskúmaním napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu ústavný súd zistil, že tento pri posudzovaní ne/splnenia podmienok prípustnosti mimoriadneho dovolania postupoval nielen v rozpore s vlastnou judikatúrou, ale aj s judikatúrou ústavného súdu, pretože v podstate žiadnym spôsobom nereagoval na skutočnosť, že žalovaný pred podaním podnetu generálnemu prokurátorovi nepodal dovolanie, ktoré mohol odôvodniť rovnako ako on [§ 243f ods. 1 písm. c) OSP] tým, že rozhodnutie všeobecných súdov spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci [§ 241 ods. 2 písm. c) OSP].

Okrem toho najvyšší súd nerešpektoval ani princíp viazanosti dôvodmi uvedenými v mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora, keď konštatoval „inú vadu

v konaní, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci“, čo je však samostatným dôvodom podľa § 243f ods. 1 písm. b) OSP, ktorý v danom prípade generálny prokurátor neuplatnil. Rovnako aj tento dôvod mohol žalovaný uplatniť vo svojom prípadnom dovolaní proti rozhodnutiam všeobecných súdov [§ 241 ods. 2 písm. b) OSP].

Podľa názoru ústavného súdu sa najvyšší súd pri posudzovaní prípustnosti mimoriadneho dovolania v danej veci dôsledne nezaoberal tým, či sú naplnené predpoklady prelomenia právoplatnosti napadnutého rozsudku krajského súdu týmto mimoriadnym opravným prostriedkom.

Princíp stability súdneho rozhodnutia vyjadrený jeho právoplatnosťou vyplýva z princípu právnej istoty ako jedného zo základných princípov právneho štátu. Takýmto postupom sa najvyšší súd bez odôvodnenia odchyľil od ústavne súladného výkladu aplikovaného zákonného ustanovenia o mimoriadnom dovolaní (§ 243e ods. 1 OSP), následkom čoho došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Porušenie princípov spravodlivého súdneho konania v danom prípade viedlo aj k porušeniu základného práva sťažovateľky vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

Vzhľadom na to, že ústavný súd posúdil napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu ako porušujúce označené práva sťažovateľky, bolo namieste toto rozhodnutie podľa čl. 127 ods. 2 ústavy (a jemu zodpovedajúcemu § 56 ods. 2 a 3 zákona o ústavnom súde) zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie, ako to vyplýva z druhého bodu výroku nálezu. V ďalšom konaní je najvyšší súd viazaný právnym názorom ústavného súdu (§ 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde).

Nad rámec uvedeného ústavný súd však považuje za potrebné pripomenúť, že v posudzovanom prípade treba mať na zreteli predovšetkým účel súdneho konania, v ktorom si sťažovateľka uplatnila svoj reštitučný nárok.

Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 161/2005 Z. z. právo na navrátenie vlastníctva k nehnuteľným veciam môže uplatniť oprávnená osoba písomnou výzvou voči povinnej osobe do 30. apríla 2006, ak v tejto lehote preukáže skutočnosť podľa § 3. Neuplatnením práva v tejto lehote právo zaniká.

Podľa § 5 ods. 3 zákona č. 161/2005 Z. z. ak povinná osoba nevyhovie písomnej výzve podľa odseku 2 alebo ak jej sídlo nie je známe, môže oprávnená osoba uplatniť svoje nároky na súde v lehote 12 mesiacov od doručenia písomnej výzvy, inak právo zaniká.

Z okolností posudzovaného prípadu je zrejmé, že sťažovateľka si svoj reštitučný nárok uplatnila pred uplynutím lehoty ustanovenej § 5 ods. 1 zákona č. 161/2005 Z. z. Ústavný súd je toho názoru, že hoci prvá výzva sťažovateľky z 30. mája 2005 nebola, čo sa týka jej obsahových náležitostí právne perfektná, tieto vady boli sťažovateľkou neskôr odstránené – druhou výzvou z 26. januára 2006, ktorú podľa jej obsahu možno považovať za nové podanie spĺňajúce požiadavku minimálnej konkretizácie nehnuteľností (označením príslušnej pozemkovknižnej vložky a katastrálneho územia, pozn.), ku ktorým si uplatňovala reštitučný nárok, a uvedenia dôvodu, o ktorý tento nárok opiera; toto podanie bolo doručené priamo žalovanému ako povinnej osobe podľa § 4 ods. 1 zákona č. 161/2005 Z. z.

Dňa 13. júla 2006 sťažovateľka podala okresnému súdu žalobu, čo znamená, že neprekročila ani 12-mesačnú lehotu vyplývajúcu z ustanovenia § 5 ods. 3 zákona č. 161/2005 Z. z., a teda nebol dôvod, aby o reštitučnom nároku sťažovateľky nebolo riadne rozhodnuté súdom.

Ústavný súd poznamenáva, že ako s námietkou uplynutia prekluzívnej lehoty na podanie reštitučnej žaloby, tak aj s námietkou nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného sa okresný súd aj krajský súd vo svojich rozsudkoch jasne a presvedčivo vysporiadali, pričom ich interpretácia príslušných ustanovení zákona č. 161/2005 Z. z. je plne v súlade s účelom, za akým bol tento zákon prijatý (t. j. zmiernenia následkov niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo voči sťažovateľke v dobe neslobody).

Je preto v rozpore so zásadami modernej demokratickej spoločnosti, aby k zrušeniu raz právoplatne priznaného reštitučného nároku došlo len v dôsledku opomenutia využitia mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) účastníka konania v reštitučnom konaní.

	<p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľa vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením najvyššieho súdu porušené bolo.</u></p> <p><u>Uznesenie najvyššieho súdu zrušuje a vec vracia najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	<p>Ústavný súd SR: PL. ÚS 57/99, II. ÚS 185/09, II. ÚS 280/2010, I. ÚS 206/2010, I. ÚS 12/2010</p> <p>Najvyšší súd SR: 4 M Cdo 19/2008, M-Sždo V 3/00, 1 M Obdo V 2/2011</p>

Nálezy – priet'ahy v konaní:

spisová značka	III. ÚS 117/2013
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	28. augusta 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	<p>čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky</p> <p>čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p> <p>čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ namietal porušenie označených práv postupom okresného súdu v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ktoré začalo v roku 2007.</p>
ratio decidendi	<p>1. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitost' sporu, v ktorom je sťažovateľ odporcom (vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov), ústavný súd konštatuje, že obdobné žaloby možno zaradiť k štandardnej agende všeobecného súdництва, preto dĺžka konania nebola závislá od právnej náročnosti prerokovávanej veci.</p> <p>Pokiaľ ide o tvrdenie predsedníčky okresného súdu týkajúce sa skutkovej zložitosti veci a rozsiahleho dokazovania týkajúceho sa záväzkov hradených účastníkmi konania, ústavný súd nesúhlasí s uvedeným názorom a poukazuje na nevyužitú možnosť uloženia poriadkových opatrení podľa § 53 OSP v záujme toho, aby bol naplnený účel konania v súlade s koncentračnou zásadou vyjadrenou v § 114 OSP.</p> <p>2. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných priet'ahov v napadnutom konaní, bolo správanie sťažovateľa ako účastníka tohto súdneho konania. Ústavný súd konštatuje, že nezistil okolnosti na strane sťažovateľa, ktoré by relevantne prispeli k doterajšej dĺžke napadnutého konania, preto konštatuje, že sťažovateľ v doterajšom priebehu konania poskytoval primeranú súčinnosť a na výzvy okresného súdu reagoval včas.</p> <p>3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa, bol postup samotného okresného súdu.</p> <p>Ústavný súd z predloženého súdneho spisu zistil a identifikoval niekoľko období neodôvodnenej nečinnosti.</p> <p>Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že hoci okresný súd vo veci priebežne konal, už samotná skutočnosť, že okresný súd vyše šesť rokov vykonáva dokazovanie, pričom stále nie je skončené, a z tohto dôvodu je nútený nariadiť doplnenie znaleckého dokazovania pre jeho neaktuálnosť, svedčí o neefektívnej a nesústreďenej činnosti okresného súdu.</p> <p>Ústavný súd vychádzajúc z predloženého spisu konštatuje, že celé konanie je poznačené neefektívnou činnosťou súdu, keď okresný súd nevyužil spomínané poriadkové opatrenia na zabezpečenie efektívneho dokazovania, ani sám nedokázal efektívne zabezpečiť dôkazy označené účastníkmi konania, ktoré vyžadoval priebežne počas celého konania (naposledy 2. apríla 2013), pričom účastníci konania, najmä však sťažovateľ, ich označili ešte v prvom roku trvania konania.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky</u></p>

	<p>a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu v namietanom konaní porušené bolo.</p> <p><u>Okresnému súdu prikazuje, aby konal bez zbytočných prieťahov.</u></p> <p><u>Sťažovateľovi priznáva finančné zadosťučinenie v sume 1 300 €.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>***</p>

<p>spisová značka</p>	<p>III. ÚS 193/2013</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Rudolf Tkáčik</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález – vyhovené</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>28. augusta 2013</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľ namietal porušenie označených práv postupom okresného súdu v konaní o odstúpenie od kúpnej zmluvy pre vady dodaného tovaru, ktoré začalo v roku 2008.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>1. Predmetom obchodnoprávneho sporu, v ktorom je sťažovateľ žalobcom, je odstúpenie od kúpnej zmluvy a zaplatenie sumy 16 503,42 € s príslušenstvom.</p> <p>Ústavný súd konštatuje, že obdobné žaloby možno zaradiť k štandardnej agende všeobecného súdnictva, preto dĺžka konania nebola závislá od právnej náročnosti prerokovávanej veci. Pokiaľ ide o tvrdenie predsedníčky okresného súdu týkajúce sa skutkovej zložitosti veci v súvislosti s odborným posudzovaním parametrov dodaného tovaru, ústavný súd pripúšťa istú mieru zložitosti, ale táto sama osebe nemôže ospravedlniť doterajšiu dĺžku napadnutého konania.</p> <p>2. Ústavný súd konštatuje, že nezistil okolnosti na strane sťažovateľa, ktoré by relevantne prispeli k doterajšej dĺžke napadnutého konania, preto konštatuje, že sťažovateľ v doterajšom priebehu konania poskytoval primeranú súčinnosť a na výzvy okresného súdu reagoval včas.</p> <p>3. Ústavný súd považuje za dôležité sa zmieniť o tom, že v prípade sťažovateľa došlo k procesnoprávnemu nástupníctvu (sukcesii), teda k zmene doterajšieho účastníka konania na strane navrhovateľa, a to na základe singulárnej sukcesie (z titulu postúpenia pohľadávky na základe zmluvy).</p> <p>Okresný súd uznesením z januára 2009 rozhodol o pripustení zmeny účastníkov konania na strane navrhovateľa. Keďže singulárna sukcesia nevyvoláva automaticky aj procesnoprávne nástupníctvo, konajúci súd musel zmenu uznesením pripustiť.</p> <p>Ústavný súd nemal pochybnosť, že sťažovateľ môže uplatňovať právo na konanie bez zbytočných prieťahov aj pre štádium konania, ktoré predchádzalo tejto zmene.</p> <p>Ústavný súd z predloženého súdneho spisu zistil a identifikoval niekoľko období neodôvodnenej nečinnosti. Tým prvým obdobím nečinnosti v trvaní necelých piatich rokov bolo obdobie od podania odporu žalovaným do určenia termínu prvého pojednávania vo veci samej v máji 2011. Pre korektnosť je potrebné dodať, že počas tohto obdobia okresný súd vykonal niekoľko procesných úkonov – výziev a uznesením rozhodol o pripustení zmeny účastníka, tieto úkony však nesmerovali k prerokovaniu veci a rozhodnutiu vo veci samej. Takisto v rámci uvedeného obdobia sa súdny spis necelé dva mesiace nachádzal na najvyššom súde pre účely rozhodnutia o návrhu sťažovateľa na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že okresný súd bol počas uvedeného obdobia v napadnutom konaní de facto nečinný štyri roky a 8 mesiacov.</p> <p>Ďalším v poradí druhým obdobím neodôvodnenej nečinnosti v trvaní viac ako päť mesiacov bolo obdobie od vrátenia súdneho spisu okresnému súdu z krajského súdu, ktorý rozhodoval o odvolaní žalovaného proti rozsudku okresného súdu vo veci samej, do predloženia súdneho spisu ústavnému súdu.</p> <p>Počas tohto obdobia okresný súd len doručil zrušujúce uznesenie krajského súdu v a určil termín pojednávania na september 2013.</p>

	<p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu v namietanom konaní porušené boli.</u></p> <p><u>Okresnému súdu prikazuje, aby konal bez zbytočných prieťahov.</u></p> <p><u>Sťažovateľovi priznáva finančné zadost'učinenie v sume 2 300 €.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	Ústavný súd SR: I. ÚS 52/01, IV. ÚS 222/03, II. ÚS 373/06, III. ÚS 182/2011

spisová značka	III. ÚS 194/2013
súdca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľka namietala porušenie označeného práva postupom okresného súdu v konaní o určenie neplatnosti darovacej zmluvy, ktoré začalo v roku 2003.</p>
ratio decidendi	<p>1. Predmetom namietaného konania vedeného okresným súdom je návrh na určenie neplatnosti darovacej zmluvy, kde sťažovateľka je v procesnej pozícii žalovanej v II. rade.</p> <p>Ústavný súd sa stotožňuje so svojím názorom vyjadreným v skoršom náleze (sp. zn. III. ÚS 354/2010 z 2. marca 2011), podľa ktorého spory o takéto nároky nie sú právne zložité a existuje k nim aj stabilizovaná judikatúra všeobecných súdov.</p> <p>Ústavný súd vychádzajúc z doterajšieho priebehu napadnutého konania nezistil ani žiadne skutočnosti, ktoré by svedčili o mimoriadnej faktickej zložitosti veci, hoci na priebeh konania mohli mať nepochybné vplyv aj podávané námietky zaujatosti zákonných sudcov zo strany odporcov a návrhy na prikázanie veci inému súdu, resp. rozhodovanie o návrhoch predbežných opatrení, opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam okresného súdu, ako aj iné okolnosti, ktoré súviseli na začiatku konania s častým odročovaním, resp. rušením pojednávani z dôvodu neúčasti odporcov (aj sťažovateľky).</p> <p>2. V rámci druhého kritéria ústavný súd posudzoval správanie sťažovateľky v predmetnom konaní. Ústavný súd konštatuje, že aj sťažovateľka svojou opakovanou neúčast'ou na viacerých pojednávaniach čiastočne prispela k predĺženiu napadnutého konania. Od októbra 2006 sťažovateľka bola v konaní riadne zastúpená advokátom, ktorý sa zúčastňoval nariadených pojednávani. Na výzvy okresného súdu reagovala sťažovateľka včas.</p> <p>Ústavný súd ďalej konštatuje, že sťažovateľka prispela k predĺženiu posudzovaného konania aj z dôvodu, že podala niekoľko procesných návrhov, o ktorých musel rozhodovať okresný súd, po podanom opravnom prostriedku aj krajský súd a po podanom mimoriadnom opravnom prostriedku sťažovateľkou aj najvyšší súd, čím sa konanie predlžovalo.</p> <p>3. Dôkazom neefektívnej a nesústreďenej činnosti je aj fakt, že prvé pojednanie po vyslovení porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov ústavným súdom sa uskutočnilo až v septembri 2012, t. j. po roku a pol od doručenia súdneho spisu ústavným súdom.</p> <p>Ústavný súd opätovne konštatuje, že je z ústavnoprávneho hľadiska neprijateľné, aby právna neistota sťažovateľky v napadnutom konaní nebola odstránená ani po uplynutí takmer desiatich rokov od jeho začatia</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom okresného súdu v namietanom konaní.</u></p> <p><u>Sťažovateľke priznáva finančné zadost'učinenie v sume 1 800 €.</u></p>

použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	Ústavný súd SR: III. ÚS 354/2010, IV. ÚS 260/04, IV. ÚS 127/08, III. ÚS 152/08, IV. ÚS 251/08
--	---

spisová značka	III. ÚS 202/2013
sudca spravodajca	Ján Auxt
druh konania	čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	28. augusta 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka namietala porušenie označených práv postupom okresného súdu v konaní o reštitučnom nároku na vydanie nehnuteľností, ktoré začalo v roku 1992 a krajského súdu v odvolacom konaní, ktoré začalo v roku 2008.
ratio decidendi	<p>1. Ústavný súd bral do úvahy skutkový stav a platnú právnu úpravu relevantnú na rozhodnutie, ako aj charakter veci. Predmetom sporu (sťažovateľka je navrhovateľkou v druhom rade) bolo najprv konanie o reštitučnom nároku na vydanie nehnuteľností podľa zákona č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách v znení neskorších predpisov, ktoré spravidla nemožno hodnotiť ako právne zložité.</p> <p>Čo sa týka faktickej zložitosti veci, ústavný súd hodnotí vzhľadom na potrebu vykonania znaleckého dokazovania toto konanie ako skutkovo náročnejšie, pričom konštatuje, že ani skutková zložitosť veci však nemôže zakladať dôvod na ospravedlnenie nečinnosti a neefektívnosti postupu okresného súdu v tejto veci, ktorou by bolo možné zdôvodniť doterajšiu dĺžku konania, a to najmä s poukazom na povahu veci, ktorá si vyžaduje osobitnú rýchlosť konania.</p> <p>2. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka sporu pripisovala veľký význam, pretože bola právne zastúpená advokátom, ale na druhej strane jeho neúčasti na viacerých pojednávaniach, ako to uviedol vo svojom vyjadrení okresný súd, čiastočne tiež prispeli k predĺženiu konania, a preto tieto skutočnosti ústavný súd zohľadnil pri priznaní sumy finančného zadosťučinenia.</p> <p>3. Ústavný súd opierajúc sa o svoju konštantnú judikatúru zastáva názor, že napadnuté konanie, ktoré nebolo právoplatne skončené od roku 1992 (navyše v reštitučnej veci), nie je potrebné osobitne vyhodnocovať a hodnotiť jednotlivé procesné úkony vykonané okresným súdom v jeho doterajšom priebehu.</p> <p>V okolnostiach danej veci už samotná dĺžka konania je z ústavnoprávneho hľadiska neakceptovateľná a ničím neospravedlniteľná a nepochybne signalizuje, že v napadnutom konaní dosiaľ nedošlo k naplneniu účelu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, ktorým je odstránenie právnej neistoty účastníkov konania.</p> <p>Súdne konanie, ktoré bez meritórneho právoplatného rozhodnutia trvá tak dlho, ako to je v danej veci, možno už len na základe jeho posúdenia vcelku považovať za nezlučiteľné s imperatívom ustanoveným v čl. 48 ods. 2 ústavy i právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu v namietanom konaní porušené bolo.</u></p> <p><u>Základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom krajského súdu v namietanom konaní porušené nebolo.</u></p> <p><u>Okresnému súdu prikazuje, aby konal bez zbytočných prietahov.</u></p> <p><u>Sťažovateľke priznáva finančné zadosťučinenie v sume 10 000 €.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	Ústavný súd SR: IV. ÚS 223/03, II. ÚS 50/06, III. ÚS 45/07, II. ÚS 377/09, IV. ÚS 280/2011, III. ÚS 269/2012, III. ÚS 103/2013

spisová značka	III. ÚS 250/2013
sudca spravodajca	Ján Auxt
druh konania	čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	3. septembra 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie označených práv postupom okresného súdu v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ktoré začalo v roku 2003.
ratio decidendi	<p>1. Predmetom konania pred okresným súdom je vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Ide o konanie, ktoré nie je právne zložitá a uplatňovanie právnej úpravy zakotvenej v Občianskom zákonníku je stabilizované v rozsiahlej judikatúre všeobecných súdov, ktorá obsahuje aj jednoznačnú metodiku postupu a prerokovania takých majetkových sporov.</p> <p>Ústavný súd uznáva, že takéto spory sú svojou povahou náročnejšie na dokazovanie (vo veci muselo byť nariadené dvakrát znalecké dokazovanie), pretože bolo treba nielen zistiť okruh veci patriacich do zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov konania, ale aj ich hodnotu ku dňu zániku a zohľadniť aj viacero skutočností, ktoré vyplývajú z § 150 Občianskeho zákonníka, najmä pokiaľ ide o komplexnosť vyporiadania tohto majetkového spoločenstva. Samotnú faktickú zložitnosť (na ktorú poukázal vo svojom vyjadrení k sťažnosti okresný súd) však nemožno dávať do súvislosti s dlhotrvajúcou nečinnosťou okresného súdu.</p> <p>2. Sťažovateľov aktívny prístup k súdnemu konaniu a záujem oň (v decembri 2003 a júli 2004 urgoval okresný súd, aby vo veci určil termín pojednávania, a v roku 2012 podal i sťažnosť na prieťahy v konaní), zúčastňoval sa nariadených pojednávanií a jeho správanie výraznou mierou neovplyvnilo doterajšiu dĺžku konania.</p> <p>3. Na základe prehľadu úkonov okresného súdu ústavný súd konštatuje, že takmer celý priebeh konania je poznačený neefektívnosťou jeho postupu, čo malo vplyv na doterajšiu dĺžku sporu. I keď v priebehu takmer viac ako 10-ročného konania boli zistené iba dve väčšie obdobia nečinnosti v trvaní osemnásť mesiacov.</p> <p>Občianske súdne konanie, ktoré bez meritórneho právoplatného rozhodnutia trvá tak dlho, ako to je v danej veci, možno už len na základe jeho posúdenia vcelku považovať za nezlučiteľné s imperatívom ustanoveným v čl. 48 ods. 2 ústavy i právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Z ústavnoprávneho hľadiska je neprijateľné, aby právna neistota v napadnutom konaní nebola odstránená ani po viac ako 10 rokoch od jeho začatia.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu v namietanom konaní porušené bolo.</u></p> <p><u>Okresnému súdu prikazuje konať bez zbytočných prieťahov.</u> <u>Sťažovateľovi priznáva finančné zadosťučinenie v sume 2 500 €.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	Ústavný súd SR: IV. ÚS 260/04, IV. ÚS 173/05, IV. ÚS 251/05, IV. ÚS 260/04, III. ÚS 152/08, IV. ÚS 251/08, III. ÚS 383/2012

spisová značka	III. ÚS 286/2013
sudca spravodajca	Ján Auxt
druh konania	čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené

dátum rozhodnutia	3. septembra 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie označených práv postupom okresného súdu v konaní o zaplatenie istiny s prísl. z titulu náhrady škody, ktoré začalo v roku 2006.
ratio decidendi	<p>1. Predmetom konania bola žaloba o zaplatenie istiny s prísl. z titulu náhrady škody, ktorá bola pôvodnému žalobcovi spôsobená konaním žalovaného ako konateľa žalobcu.</p> <p>Z hľadiska skutkovej a právnej zložitosti treba uviesť, že okresný súd nevykonal žiadne dokazovanie a k zabezpečeniu dôkazových prostriedkov a s tým spojenému právnomu posúdeniu skutkového stavu nevyhnutnému pre rozhodnutie v merite veci vôbec nepristúpil (rozhodoval len o procesných otázkach, ako to uviedol okresný súd vo vyjadrení k sťažnosti), a preto sa zložitost' veci ani nedá reálne hodnotiť.</p> <p>2. Správanie sťažovateľa ako účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní došlo k zbytočným prieťahom. V danom prípade ústavný súd zistil, že sťažovateľ ako žalovaný podal návrh na prerušenie konania, ktorý okresný súd zamietol a v dôsledku jeho odvolania sa spis nachádzal niekoľko mesiacov na odvolacom súde, a tiež konanie bolo právoplatne prerušené na takmer tri roky v dôsledku jeho ďalšieho návrhu na prerušenie konania v roku 2009.</p> <p>Sťažovateľ mal nesporne právo na procesné úkony, ktoré urobil, a nemožno mu pripísať zodpovednosť za predĺženie konania, ale v takomto prípade však nemožno zodpovednosť pripísať ani štátnemu orgánu konajúcemu vo veci.</p> <p>3. Ústavný súd k tomu poznamenáva, že na doterajšiu dĺžku konania malo vplyv najmä prerušenie konania viac ako tri roky (v dôsledku návrhu samotného sťažovateľa). V prerušenom konaní sa nemohli vykonávať žiadne procesné úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty jeho účastníkov, a tým nemohlo dôjsť ani k naplneniu účelu označených práv.</p> <p>Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nečinnosť súdu v dôsledku existencie prekážky jeho postupu vytvorenej zákonom ustanoveným postupom – tak ako to je v danom prípade právoplatným uznesením o prerušení konania, nemôže posudzovať ako zbytočné prieťahy v súdnom konaní.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu porušené boli.</u></p> <p><u>Sťažovateľovi finančné zadost'učinenie nepriznáva.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	Ústavný súd SR: III. ÚS 242/03, IV. ÚS 218/04, III. ÚS 269/2012

spisová značka	III. ÚS 225/2013
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	10. septembra 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovatelia namietali porušenie označených práv postupom okresného súdu v konaní o určenie otcovstva k sťažovateľovi, ktoré začalo v roku 2010.
ratio decidendi	1. Ústavný súd konštatuje, že predmet konania, ktorým je určenie otcovstva, možno hodnotiť v prípade sťažovateľov ako skutkovo náročnejší, pretože prerokovanie veci závisí od posúdenia skutočností, na ktoré sú potrebné odborné znalosti, teda dokazovanie ustanovením znalca, čo si vyžaduje časovo náročnejší procesný postup v konaní, ktorý však nemôže ospravedlniť obdobia zistenej nečinnosti a neefektívnej činnosti okresného súdu identifikované preskúmaním súvisiaceho spisu.

	<p>Právna úprava, ktorú je v predmetnom konaní potrebné aplikovať, predstavuje ustanovenia vnútroštátneho práva, ktoré sa nevyznačujú mimoriadnou komplikovanosťou (zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov), a teda právnu zložitosť veci sťažovateľov ústavný súd nezistil.</p> <p>Ústavný súd tiež zdôrazňuje, že povaha prerokovanej veci, ktorou je určenie otcovstva k maloletému dieťaťu, a úprava práv a povinností rodičov k tomuto dieťaťu, je osobitne citlivou statusovou záležitosťou spojenou s osobou maloletého dieťaťa (otázka určenia otcovstva a následná otázka výživného pre maloleté dieťa) a ako taká si vyžaduje osobitný dôraz na rýchly a efektívny postup okresného súdu.</p> <p>2. Ústavný súd nezistil také skutočnosti, ktoré by signalizovali výraznejší podiel sťažovateľov ako jeho účastníkov na predĺžení konania narušením jeho plynulosti. Argumentáciu okresného súdu o neperfektnosti pôvodného návrhu sťažovateľov ústavný súd nepovažuje s ohľadom na zistené okolnosti veci za relevantnú, uvedený nedostatok návrhu totiž sťažovatelia odstránili bezodkladne, ešte v nasledujúci mesiac po uplatnení návrhu, a teda z časového hľadiska ako taký nemal výraznejší negatívny dopad na plynulosť posudzovaného konania.</p> <p>3. Závažnými nedostatkami, ktoré narušili plynulosť konania, boli obdobia nečinnosti, v ktorých okresný súd nekonal bez toho, aby mu v tom bránila závažná prekážka, ako aj jeho neefektívny postup súvisiaci so znaleckým dokazovaním.</p> <p>Obdobie pasivity kvantifikovateľné nečinnosťou v rozsahu približne piatich mesiacov zaznamenal ústavný súd hneď v počiatočnom štádiu konania, keď okresný súd ustanovil sťažovateľovi ako maloletému dieťaťu opatrovníka, do decembra 2010, keď okresný súd vyzval odporcu a sťažovateľku na predloženie relevantných listinných podkladov a súčasne určil termín pojednávania.</p> <p>Ústavný súd kvalifikuje ako hrubo neefektívny postup okresného súdu jeho činnosť v štádiu konania nasledujúcom po zistení potreby obstarania znaleckého posudku.</p> <p>Pri aplikácii právnej úpravy, na ktorú sa okresný súd sám vo svojom stanovisku odvoláva (§ 51a ods. 3 spravovacieho poriadku), postupoval okresný súd nesústredene a neefektívne. Podľa dotknutej právnej úpravy má konajúci súd, ak to je možné, vybrať od účastníkov konania vždy primeraný preddavok na trovy znaleckého dokazovania.</p> <p>Keďže v posudzovanej veci sťažovateľov ide o osobitnú prax spojenú s charakterom znaleckého dokazovania, kde vykonanie analýzy DNA je podmienené zaplatením preddavku znalcomi potrebného na obstaranie materiálu používaného pri analýze, je úlohou konajúceho súdu maximálne efektívne zorganizovať svoj postup a pružne vyriešiť predbežnú otázku úhrady predmetného preddavku.</p> <p>Ústavný súd sa domnieva, že sa v tomto smere okresný súd svojej úlohy nezhostil racionálnym spôsobom, keďže relevantné otázky riešil v opačnom poradí, najprv rozhodol o povinnosti odporcu zložiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania a až následne na základe odvolania odporcu pristúpil k zisťovaniu jeho osobných a majetkových pomerov, čo mu napokon vytkol aj samotný odvolací súd pri vrátení spisového materiálu ako predčasne predloženého.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu v namietanom konaní porušené bolo.</u></p> <p><u>Okresnému súdu prikazuje konať bez zbytočných prieťahov.</u></p> <p><u>Sťažovateľom priznáva finančné zadosťučinenie v sume 1 000 € pre každého z nich.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd SR: III. ÚS 196/2012</p>

spisová značka	III. ÚS 233/2013
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	10. septembra 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie označených práv postupom okresného súdu v dedičskom konaní, ktoré začalo v roku 2004.
ratio decidendi	<p>1. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť sporu, v ktorom je sťažovateľ navrhovateľom (dodatočné prerokovanie dedičstva), ústavný súd konštatuje, že obdobné konania možno zaradiť k štandardnej agende všeobecného súdnictva, preto dĺžka konania nebola závislá od skutkovej či právnej náročnosti prerokovávanej veci.</p> <p>2. Ústavný súd konštatuje, že nezistil okolnosti na strane sťažovateľa, ktoré by relevantne prispeli k doterajšej dĺžke napadnutého konania, preto konštatuje, že sťažovateľ v doterajšom priebehu konania poskytoval primeranú súčinnosť a na výzvy okresného súdu reagoval včas.</p> <p>3. Ústavný súd z predloženého súdneho spisu zistil a identifikoval niekoľko období bezprecedentnej neodôvodnenej nečinnosti.</p> <p>Ústavný súd obdobie od vydania poverenia príslušnému notárovi ako súdному komisárovi do urgencie okresného súdu poverenému notárovi, aby predložil spis z júla 2013, posúdil ako zbytočný priet'ah v trvaní tri a pol roka, za ktorý nesie zodpovednosť okresný súd.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu v namietanom konaní porušené boli.</u></p> <p><u>Okresnému súdu prikazuje, aby konal bez zbytočných priet'ahov.</u> <u>Sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v sume 2 000 €.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	Ústavný súd SR: II. ÚS 22/96

Spracoval: JUDr. Gabriela Lacková

Upozornenie:

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.